

מזה יקר זה העשרה

יו"ל ע"י ישיבת 'חיים של תורה' - לובלין' פניה'ק ירושלים ת"ו - בראשות הגאון רבי מנחם יאזווע שליט"א, תלמידיו של מרן פוסק הדור בעל ה"שבט הלוי" וצוקללה"ה

משיחותיו של מורינו ראש הישיבה שליט"א

מְתִיקוֹת כְּנֹרוֹ שֶׁל יוֹסֵף...

"וַיָּגֵשׁ אֵלָיו יְהוֹדָה" – יְהוֹדָה נִלְחָם עִם יוֹסֵף שִׁנְיָוִיר
את בְּנִימִין וְלֹא יָקָחָהּ לְעֵבֶד, יֵשׁ לְהַקְשׁוֹת בְּיַצֵּד
הַיְּהוּדָה הָעַז לְהוֹכִיחַ אֶת יוֹסֵף עַל לְקִיחַת בְּנִימִין
לְעֵבֶד, בְּזִמְזִן שֶׁהוּא עֲצָמוֹ הִצִּיעַ אֶת יוֹסֵף בְּעֲצָמוֹ
לְעֵבֶד? וּבִאֲמַת הֶבֶה וְנִתְבּוֹנֵן: יַעֲקֹב אָכִינוּ אִמְרָ:
"חַיָּה רַעָה אֲכַלְתָּהּ", וְהֵאֱמַת נִעְלָמָה מִפָּנֶיהָ, וְהִקְשָׁה
הַדִּבֶּר לְמוֹרֵי יְרֵבֵי פֹסֵק הַדּוֹר מִרֵּן בַּעַל הַשִּׁבְט
הַלּוֹי "זֹבֹק" לֵל, בְּיַצֵּד יִתְכֵּן שִׁנְיָעִלִים ה' מִיַּעֲקֹב דִּבֶּר
שֶׁבֶה נְחוּץ לוֹ לְדַעַת אוֹתוֹ, וְלִכֵּל הַפְּחוֹת הִיָּה רֵאִוִי
שִׁנְיָעִלָּה לִשְׁיֹסֵף עֲדוֹן חַי, בְּדִי לְחַסֵּף מִמֶּנּוּ עֲגָמַת
נִפְשׁ שֶׁל כ"ב שָׁנָה, בְּדִי שְׁלֹא תִלָּקַח מִמֶּנּוּ רוּחַ? וְיִפְרֹשׁ בְּדַרְכּוֹ. וְהָשָׂה עוֹד, מִדּוּמֵי יוֹסֵף בָּעֵת שֶׁנִּגְשָׁהּ
מִשְׁנֵה לְמִלָּךְ לֹא הִזְדַּרְדֵּר לְהוֹדִיעַ לְאִבּוֹ שֶׁעוֹדוֹ חַי וְכִי
הוּא מוֹשֵׁל בְּאַרְצָן מִצְרַיִם?

מדוע השתחוו יעקב ליוסף?
 ונלע"ד לבאר, דהנה נאמר: "וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב... ושמי ה' לא נודעתי להם". ויש להבין: כיצד יתכן הדבר, וכי ה' לא גלה להם את שמו? אלא, שה' העלים בתחלה מהאבות מי מהבנים ימשיך את דרכם, כדי לחזק במחונם בח'. ופרוש הפסוק: "לא נודעתי להם" – שידעוני על ידם ויפרסמו את שמי בעולם. ולכן ה' לא גלה ליעקב אפילו את הידיעה שיוסף חי, כי בראותה שעלה יעקב היה צריך להיות נרדף בצערו, ובכל זמן שאדם צריך להיות נרדף נעלמת ממנו מעלתו. ה' לקח ממנו את הרוח"ק כ"ב שנה! לנפוטו, האם הוא עובדו בנאמנות ובאהבה גדולה ממקדם. ולכן לא נודע ליעקב מיהו ממשיך דרכו, כמו שה' לא גלה לאברהם שישיממאל הוא רשע, ויצחק לא ידע שעשו רשע; הם ראו שבניהם עושים מעשים לא ראויים – אבל ה' העלים מהם מה פיתם של בניהם. לכן כשפגש יעקב את יוסף במצרים השתחוו לו, כי הבין שעד עכשו ה' העלים ממנו אלו! יוסף הוא גולה, כמ"ש: "אחרי הודיע אלהים אותך את כל זאת...", ובאותה העת היה יוסף בן חנן מנחם האב. וזהו מה שאחז"ל תעלא בעינייה סגיד ליה'.

וידבר ה'ם שבע־עשר מִשְׁנֵה לְמִלָּה שְׁתֵּן וְלֹא נִלְחַ
לְאִבֵּי נְלִיִּם, וְהָא עוֹד הִתְנַחֵר לְאִדֵּי פִשְׁחֵינֵי
אִלָּי וְאָמַר לָדָב: "מִתְנַלֵּם אִתָּם..." וְהִנֵּה אִתָּם
לִדְבֹר אֶת בְּנִימִין לְמַעְרִים, וְהִאֲבֹא הַצִּטָּר מֵאֵד:
לֹא הִי לוֹ בְּיוֹסֵף שְׁאִלָּה יִדְעַת מִה גִּדְּלָהּ, עֲכָשָׁן גַּם
בְּנִימִין יֵאבֵד בְּמַעְרִים, וְשִׁמְאָה חִלְּלָה לֹא יִשְׁאָר לוֹ
שׁוֹם זֵכֶר מִרְחֵל, שִׁידַע שְׁמֻמָּה עֲתִיד הוּא לְהַעֲמִיד
אֶת מַמְשִׁיר דְּרָבֹו. אִיֵּם הָאִיד יוֹסֵף מִצִּטָּר אֶת אֲבִינִי?

צִעַר מוֹשֵׁלֵם...
אָלֵא, "אִין חֲכֻמָּה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין עֲצָה לְנֹגֵד ה'",
וּבְמָקוֹם שֶׁל כְּבוֹד שְׁמַיִם אֵין הוֹלָקִין כְּבוֹד לָרֵב. וְזֶה
בְּחִינַת יֵשׁ מִטְחִינוּ בְּרָחוּם וּמִבִּיאוֹ לְחַיֵּי הַעוֹלָם"ב/

כִּד יוֹסֵף הָיָה חַיִּב לְהַעֲלִים מֵאֲבִיו אֶת הָאֵמֶת, וְיַעֲקֹב הָיָה מוֹכֵן לְקַבֵּל אֶת הַצֶּעֶר וְהַכֵּל בְּכַדִּי לְלַמֵּד אֶת הָאֲחִים מִדּוֹת טוֹבוֹת, וְאִם הָאֲבֹא הָיָה יוֹדֵעַ מִקִּיּוּמוֹ שֶׁל יוֹסֵף, הָרִי בִּרְגֵעַ אֶחָד הֵם הָיוּ רוֹאִים עָלָיו שֶׁהוּא שֹׁמֵם וְלֹא הָיָה לָהֶם שׁוֹם נַפְיוֹן. וְהַסֵּכֵל הָיָה שֶׁהֵיךְ לְיַעֲקֹב הַצִּמְחָה אֶת כָּל הַמִּדּוֹת הַטּוֹבוֹת בְּאֲחֵים; רְאוּבֵן מוֹתָחִיב בְּמִסְ"נ לְהַחְזִיר אֶת בְּנִימִין, וְאוֹמֵר: "אֶת שְׁנֵי בְנֵי תַמְחִית", וְיִהְיֶה נִלְחָם בְּמִלְחָמַת הָרָמָה עֲבוֹר בְּנִימִין...

ויבשנתגלה אליהם ונתבשר בזה יעקב, כתוב: "ויגידו
 לו לאמר עוד יוסף חי" אומר המדרש: סרה בת
 אשר נמלה את הכנור והיתה מנגנת בו "עוד יוסף
 חי", מיד "ותחי רוח יעקב ואביהם", מדוע? לפי שמכל
 השבטים יוסף לבדו היה יודע את סוד השירה,
 שנאמר "אלה תלדות יעקב יוסף" - מה יעקב זמן
 יושב בישיבה, אף יוסף נער יושב בישיבה (עו
 יוסף כט). "היה רועה את אחיו" - היה רועה נאמן
 לתלמידיו. וחמשה תלמידים היו לו: דן,
 נפתלי, גד, אשר ובנימין, והיה עוסק
 עמם "בצאן" - בתורת הקרבנות
 הבאים מן הצאן - זה ספר יציקרא,
 ומשורר עמם: ככנור ברועה המנגן
 בחילול, כמ"ש: "והוא נער" - מלשון
 רן, שהיה מרנן ומזמר להם ועי"כ
 נערם מעצבותם.

היכן מתחבאת סרח?

וְסֵרָה וְאַחֶיהָ הִנָּנוּ עִי אֲבִיהֶם אֲשֶׁר עִם
 יִשְׂרָאֵל יוֹסֵף, שֶׁעֲמָהֶם הַעֲבִיר לָהֶם אֶת כָּל
 הַתּוֹרָה שֶׁלָּמַד מִיוֹסֵף אָחִיו. וְסֵרָה הָיְתָה
 וְיוֹשֶׁבֶת בְּהַחֲבֹא מֵאַחֲרֵי פֶתַח בֵּית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל יוֹסֵף
 בְּסֵרָה הַעוֹדָה, לְפִי שְׂאֵף הָיָה הָיְתָה מְבֹרָה בְּאֵבֶיהָ
 שֶׁהָיָה הֶקְטָן בְּכֵנֵי הַשְּׂפָחוֹת, וְשִׁמְעָה אִידָּהּ יוֹסֵף מִנִּגְן
 לְפָנֵי אֲבִיהָ אֲשֶׁר, וּמִחוּק אוֹתוֹ: לֹא עָבַד אֶתְּחִיל וּכְיוֹן
 שְׂאֵתָה כִּ"כ רְמוּס, סוּפָה שֶׁתַּעֲלֶה לְגִדְלָהּ. וְכִפִּי
 שְׂבָאֵתָם זָכָה אֲשֶׁר שֶׁחָצְרָנוּ כָּל יִשְׂרָאֵל לְשִׁמְנוֹ,
 לְלִמּוּד תּוֹרָה וְלִקְרֹן מִנָּחָה וְלִהְדֹּלֶת הַמְנוּחָה
 בְּבֵהֵמָ"ק. מִדָּה בְּגָד מִדָּה שֶׁכִּיּוֹן שְׂאֲחֵיו רְמִסְהוּ
 בְּרָגִלָם, לְפִיכָּךְ עָלוּ לְרַגְלוֹ נִהְיָ שָׁמָּה, כִּמְ"ש "וְסוּבֵל
 בְּשִׁמּוֹן רִגְלוֹ".

תזמורת בת שעה באב!?

וְכָל כ"ב שָׁנָה חָלְלוּ נִתְעַלְמָה שְׂכִינָה מִיַּעֲקֹב, וְלֹא הָיוּ כְּלֵי שִׁיר שֶׁהֵם הֵכְנֶה לְנִבְיָאָה בְּבֵיתוֹ שֶׁל יַעֲקֹב. כִּי הִלְמֹד בְּלֹא שִׁירָה הָרִי זֶה "מִשְׁפָּטִים לֹא טוֹבִים" (מִגִּלְתָּה לֵאמֹר). לְפִי שְׂאוֹן בְּתוֹרָה כְּזוֹ רוּחַ"ק, וְכָל הַשָּׁנִים חָלְלוּ הָיָה בֵּית־מֶ"ק שֶׁל יַעֲקֹב הָרָב, וְהָיוּ אֲמֹרִים בְּשִׁירָה כְּבוֹסִים תִּשְׁעָה בָּאֵב, וְכִיּוֹן שֶׁנִּגְנָה סֶרַח בַּת אֲשֵׁר כַּכְּזֹר מִשִּׁירֵי מִזְמֹרֵי יוֹסֵף צִדִּיקָא שֶׁשְּׁמָעָה בְּבֵית מִדְרָשׁוֹ וְכִבִּית אֹכִיָּה, הֵכִין יַעֲקֹב מִיד: אִם סֶרַח מְגַנְנָה בְּאֲמָצֵעַ 'תִּשְׁעָה בָּאֵב' חֵיב לְהוֹיֹת שְׁנוּלָה מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף! וּבִדְאִי בֵּית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל יוֹסֵף קָיָם יְהוֹשִׁיעָה מִתְנַגֵּנַת בֵּין בַּתְּלוּ!

תוכן הגליון

- 1.....מתיקות כינורו של יוסף.
- 1.....מתיקות הניסים.
- 2.....מתיקות שיח.
- 2.....מתיקות ר"ה ותקיעת שופר בכלל המצרי.
- 3.....מתיקות שירת העגלות.
- 3.....מיהו ה' יוסף? שאותו לא הכיר פרעה?
- 4.....שו"ת לקח מתוק.
- 4.....מיני מתיקה לילדים.

מִתְיָקוּת הַנְּסִים

ספור - 'נקמה מתוקה'...

"לכו חזו מפעלות השם" ... לפני פחדשים
 ודאי בייתי על גג בנין מגורי מחסן קטן, כדי
 לעסוק בו בכתובת סת"ם. שכני הגוי שצרה עיני
 עלי נגש אלי ואמר לי בתקופות: המחסן הזה
 נבנה בנגוד חוק, לכן עליה לפרק מידית, וכא
 - אני אפרקו במו ידי! נרתעתי מדבריו שנאמרו
 בבכע גדול, ויצער רב נגרם לי מפני שהשקעתי
 בבניית המחסן סכום גדול מחסכונו של שוסקתי
 במשך השנים מפת לחמי.

עֲמַדְתִּי וְנִשְׁאַתִּי תַפְלָה הַשְׁמִימָהּ, וְאֵחָב־
פְּנִיתִי לְתַלְמִיד חָכֵם לְקַבֵּל עֲצָתוֹ, וְהוֹרָה לִי
שֶׁנֶּאֱמַר לַפָּחַד כָּל מוֹחַמְלָשׁוֹ הִוא, וּבְרַכְנִי בִסֵּד
וְשִׁבְרָקוֹב הִוא יִחַל מִפְּלֵה גְדוֹלָה! כַּמּוֹבֵן יֵצְאֵתִי
מִבֵּיתוֹ בְּלֵב שִׂמְחָה וּבְטוֹחַ, וְקֵדָם עֲלוֹתַי עַל יָצוּעֵי
קִימָתִי אֶת הַעֲצָה שֶׁקֵּרָאֵתִי בְּגִלְיוֹן זֶה, לְהַעֲלוֹת
עַל הַכְּתָב אֶת מֵאֲרָעוֹתַי וְטוֹבוֹתַי שֶׁל הָאָדָם,
וּכְתַבְתִּי כָל זֹאת בְּלוֹחַ הַשָּׁנָה שֶׁבִּכְסִי לְזַכְרוֹן,
בְּשִׁפְלִי בַטַּחֲוֹן וְתַקְוָה לְרֹאשׁ בִּישׁוּעַת ה'.

לְמַחֲרֵת בְּבָקָר אֲנִי שׁוֹמֵעַ דְּפִיקוֹת חֲקוֹת בְּדָלָה
בֵּיתִי. הַצִּצְתִּי ב'קִיקָקָר' (עִינִית), וְנִבְהַכְתִּי
לְרֹאשׁ שְׂמֹאחֹרֵי הַדָּלָה עֹמֵד לֹא אַחֵר מֵאֲשֶׁר
הָגִי הַמְלִשִׁי כְּשֶׁכָּלוּ מִלֵּא זַעַם וְחִמָּה. כְּמִדּוֹן
לֹא פִתַּחְתִּי אֶת הַדָּלָה. וְעַד מִקְרָה הוּא הַחֵל
לַצֶּעַק וְלֵאמֹר שֶׁהוּא הוֹלֵךְ כַּעַת לַעוֹ"ד עַל
הַבְּנִי שְׁלִי, וְהוֹסִיף: זֶה עוֹד יַעֲלֶה לְךָ בִּיקָר!

כעבור כמה ימים שמעתי דפיקות עדינות בדלת, כך שלא העליתי על דעתי שזה הוא. וכשפתחתי הוא הושיט לי מכתב מעו"ד. כשידיר רותתות ולכי פועם בחזקה, פתחתי את המכתב ובו אני נדהם לראות שהעו"ד מחיב אותי לפרק את המחסן מיד, לפני שהעירייה תבוא לפרק בעל כרחי. האמת, שפבר חשבתי להתיאש מהמחסן ולפרקו, אבל אח"כ להחליט שאסור לי להתיאש, כי כבר ת"ח הורה לי שלא לפרקו ואף ברכני על כך. ואכן, נמנעתי מלפרקו.

ביום ד' השבוע, בשעות הבקר המקדמות טרם הקיצותי, קבלתי טלפון מיידי השכן היהודי, בו הוא אומר לי: קום מהר, פקח העיריה הגיע! המשרד בעמוד ב'

תפילות

רבוננו של עולם, ובני שלא להתאוש לעולם מן הרחמים, ובעת שאני שרוי בצער ואפלה, אתחנן לשמוך בך, ולא אתן לרוחי להשפל ולהרמס תחת תחת האיוש והעצבות, ביוסף הצדיק שכשהיה שרוי בבור במצרים, וביום ראש השנה היתה גזרה קשה להביא רעב לעולם רח"ל, קם יוסף הצדיק ולקח בנור ושופר ושאר כלי זמרה, והיה מנגן לפניו, וקם "שאו זמרה ותנו תף בנור נעים עם נבל, תקעו בחדש שופר", ועוד את רחמיך לקים "משפט לאלקני יעקב" ולהוציא את משפטו לאור בזכות יעקב אבי, שהיתה דמות דיוקנו לנגד עיניו תדיר, והיה יראת אביו הקדוש עליו, שעי"ז נצל מחטאים, ומפני שזעק והחיע ויבב לפניו מעמק לבו, חסד עליו והוצאתו מן הבור, ונתקם "בצאתו על ארץ מצרים" שפלה על כל מצרים.

אנא מלך חנון ורחום, ובני ללמד מסרה בת אשר שהיתה שפלה ומבוזה מאד, מפני שהיתה בתו של אשר הקטן שבבני השפחות, והתחנקה שלא לפל בעדיתה, והלכה לבית מדרשו של יוסף, והיתה מאוינה לתכן נגוניו ומירותיו הנעימים של יוסף שהיה מנגן לפני אביה אשר וישר בני השפחות, להשיב ולחזק את נפשם העלובה והנדבחה, שכלן רק היא בקלה לבשר ליעקב כי "עוד יוסף חי" בלוי נגוני יוסף, ואביה שגשפל ונרמס בכיבול ברגלי אחיו, נתברך: "וטבל בשמן רגלו", שפלים צריכים לשמנו.

אנא ה' ובני לשים את מבטחנו בך לבד, ביוסף הצדיק שכשהיה בבור קם "אשרי הנבר אשר שם ה' מבטחו ולא פנה אל רחבים ושמי כנב", שבטח בך לבד שאמה תפדרה מן הבור: ולא אמר לשר המשקים "כי אם זכרתי... והזכרתי" אלא כדי לשימו ללעג ולקלס, שטעה שר המשקים שיוסף תולה בו את בטחונו, ועל כן סבר להתעלל ביוסף בך שפכה לו מובה ולא הוכירו לפרעה, אבל "לכו חזו מפעלות ה'", שהקצין את פרעה על עבדיו שבביל להוציא את יוסף מן הבור, שבשעה שהקין פרעה מחלומיו חשש שפתורנו הוא ששריו מבקשים להכניס סם במאכליו ולהרגו, כפי שבוער הביאו לו יבוב גיינו ואכן בלחמו, ולכן הרג הרבה משריו, וכשראה שר המשקים כי בלתה אליו הרעה, מיד ספר לפרעה על יוסף, וקד יצא יוסף מן הבור כשהוא מוכיח לשר המשקים שרק ה' הוציאו מן הבור, כי הוא לא רצה להוכיחו לפרעה עד שעשה ה' כל זאת.

המשך מתיקות תנינים מעמוד א'

קמתי בבקהל גדולה, וקד נוכחתי לראות: הפקח עליה לגג הבנין ושם המלשין הגוי 'העליל' עלי שבניתי מחסן, וגם על שכני היהודי ניסה להלשין על שפסג מרפסת, כששמע זאת הפקח הגיב מיד שהמחסן נבנה בחק, ועל הבניה של שכני ביון שעברו שבע שנים מהבניה אין צו פרוק! נשמתי לרווחה והודתי לבורא עולם.

אבל בך לא נגמר הספור... הפקח החל לסיר ולבריק את כל דירות הבנין, וביו היתר נכנס לדירת המלשין, ושם גלה כי הוא 'סגר מרפסת' והרחיב בך את ביתו, ומיד הורה לו כי זה בנגוד לחק ועליו לפרק זאת מיד! המלשין יצא בפחי נפש והוא כבר מגיע למסדה את דירתו, כי הדירה ללא המרפסת הסגורה היא קטנה לו מדי. נתקם בגוי הזה: "בור כרה ויחפרו ויפל בשחת יפעל".

ג. ש. א. וויליאמסבורג

יוסף רוקד ומחבר 'ספר תהלים' מושלו בכלא... וזהו 'ששורר אסף' (תהלים פא): "למנצח על הגתית לאסף... עדות ביהוסף שמו בצאתו על ארץ מצרים" - שזה המזמור שחבר יוסף בבית הספר בשניה הוא עצב ושר המשקים ושר האופים זועפים ועצבים לנגדו, ויוסף התחנך ולקח את הבנור ונגן בבית הספר. וזהו מוש"ב על יוסף: "ויהי איש מצליח" - גבר קפוז, שהיה מנצח ורוקד (כ"ה ע"ז יוסף), והיה קם וצוהל, ויוצא במחולות ורקודים עם כל האסירים ובראשם שר המשקים, והיה מודבר על לבם ומשמחם ומנחמם מיאושם הגדול. והיה לבו בוער לה' בבחי' "הם לבי בקרבי בהגיוני תבער אש", שהיה מחזק את עצמו ואומר: יוסף: "מה תשתוחחי נפשי... הוחילי לאלוקים" - ראוי לה לחלל בכלי שיר ולחבר תיום של שירות ותשבחות, על כל הצרות שהיו לה ועל כל הנסים שהיו ושיחיו לה, כמו שעתיד דוד מלכנו לעשות. וכמו שהודה לה' בעת שליטתו והצלחתו בבית פוטיפר כמ"ש (בר"מ ז): "ויבא הביתה" לעשות מלאכתו לחשב חשבונות של רבו, שכתב את ההצלחות שהיו לו בך שהותירו ה' בחיים והביאו למקום מכבד בבית רבו פוטיפר - אף בנבילות בבור אמר לסוכיו: הבה נשור ב"בנור נעים", "עם נבל" - על אף המצב שהוא נבל ואבל...

שופר וננור בבור - מניין? וזה "תקעו בחדש שופר..." - שבהיותו בבור תקע בשופר. ומנין היה לו שופר בבית הכלא? שר המשקים נתן לו שפיון שהוא היה שר השוב הניחו לו להכניס לכלא שופר וכלי שיר, כי היו זקוקים לו והיה ודאי שיוציאו אותו מהכלא, ולפי שהיה עצב לא השתמש בהם, אבל יוסף השתמש בהם וקם: "שאו זמרה ותנו תף בנור נעים עם נבל". וזהו "למנצח על הגתית..." - שרמו יוסף על שר המשקים שהיה מנצח על חינו (שדורכים אותו בגת), שהוא הביא לו את כלי השיר ובזכותו שורר את המזמור הזה.

התוקע לתוף הבור... ונתקיימה ביוסף המשנה (ר"ה פ"א): 'התוקע לתוף הבור' - בתוף בית הספר, 'אם קול הבור שמע לא יצא, אבל אם קול שופר שמע יצא', ובאמת יוסף 'שמע קול שופר' - קול ה' המוכרי: ביום הזה עתיד יוסף לצאת מבית האסורים. ואכן הוא יצא מבית הספר בראש השנה (ר"ה י). ובאותו ר"ה ה' חכה לזעקה היוצאת מעמק חלב, ויוסף זעק והריע ויבב בו ביום על מצוקתו שיצא מבית הכלא. וה' ענה לו גם בדבר אחר - שנעשה מלך וכלכל את כל מצרים. וזהו שאנו תוקעים מאה וכתוב - זכר למאה וכתוב שהריע יוסף בבית הספר.

והיה יוסף תוקע ומריע ומשורר: "משפט לאלקני יעקב" - חיוס יש משפט לאבי יעקב שדמות דיוקנו לא משה מנגד עיני, ושפל הזמן ראיתי את אבי בחלון בביתם; 'הנה הוא עומד אחר כתי' ויכול הוא להכנס בכל עת... וקד נצלת מהחטא, ובה היום עתיד אני לצאת, ויתקם בי 'בצאתו על ארץ מצרים' בשאצא למלך על מצרים, ואז ישאני על עגלה חדשה ויהיו הכל משוררים לפני בך בלי שיר. וזה יהיה לעדות שאף בבית הספר לא פסקתי מלשורר לפני ה' בכל כלי שיר.

"כי חק לישראל הוא" - שאאביל את אחי ורע לישראל להם חקם על אף שמכרני לעבד. ועוד, "חק לישראל הוא" - שאלחי מצות תקיעת

שופר עדיו היא חק שאינה גלויה להם, ורק לי זה "משפט לאלקני יעקב" - אלה תלדות יעקב יוסף, שמפני שאני שרוי בבור בעבד, מצות תקיעת שופר מוכנת לי חיטב, שמלכי הנשבר אני תוקע בשופר. וזהו: "עדות ביהוסף שמו" - זו מצות תקיעת שופר שנקראת "עדות", כי היא עדות שבזה הר"ה נברא העולם, מודע? כי התחדש שיוסף הוא למעלה מכל האחים והוא מכלכל את כלם - שזה בריאת העולם מחדש, עולם מתקן.

ביצר חיינו נצלים משעבוד...?

"...אנכי ה' אלקיך המעלה מארץ מצרים" בך אמר יוסף בבור: ה'! בטוח אני בך שתוציאני ממצרים שהרי אף "שפת לא ידעתי אשמע" - לא ידעתי לדבר בלשונם כלל, עד שפתאום בא גבריאלי ולמד אותי את כל השבועים שפות וקד וכלתי לדבר בשפתם של שר המשקים והאופים, לשמחם ולפתר להם את חלומותיהם, ולמצא חן בעיני פרעה, א"כ כ"ש שתוציאני מהבור! וללמד לאדם דעת, שאל נבטח אדם לא בחכמים כי לא לחכמים להם... רק באדם שפל שעומד בצד - לו יש תקוה שמפניו תצא תורה. שהרי אף קרח פקח היה יותר ממש, כמאמרם: קרח פקח היה, אבל משה לא היה פקח כמוהו, אלא היה בטל לפני ה', שהעביר רק מה שהורה לו ה' ללמד את העם, ואף במחלקת קרח אמר "בקר וידע ה'" - אע"פ שיכל לענות מחכמת עצמו, אמר להם אני יודע לענות להם, כי המתין שיאמר לו ה' מה להשיבם, והם לענו לו שאין לו מה להשיבם, והוא נשאר שפל ובטל לה'.

"ולא שמע עמי לקולי" - שלא שמעו לקולי שלא למבור את יוסף, לכן "ואשלחהו בשרירות לבם" - שיוסף גלה למצרים מפני שרירות לב אחיו, ואילו לא עשו כן היה ה' מורידו למצרים באפן חיובי. "לו עמי שמע לי" להמליך אותי עליהם בא", "במעט אויביהם אכניע" - היו ישראל מושלים במצרים ולא היה שעבוד כלל. אבל יש רוח בתוך הצרה הזאת, ש"ואכיליהו מחלב חטה" - שיש ליוסף אכל לכלכל את ישראל ואת כל העולם בעת הרעב, ובשעבוד וזכו "וימצור דבש אשפיעה" - שיוזמן לכל תינוק מישראל אבנים של חלב ודבש.

המסרת למזמורי יוסף הצדיק...

ומדוע אסף שורר מזמור זה? וכי מה ענין אסף אצל יוסף? אלא, מזמורים הללו מ'ספר התהלים' של יוסף היו, ולקחם קרח עם כל אוצרותיו של יוסף, ושם היו כל המזמורים שחבר בבית הספר, עם המזמורים של 'איתן האזרחי' - זה אברהם זקנו, ומזמורים של אביו יצחק, ומשם הגיעו לידי בנו של קרח - אסף, שעשה תשובה ושורר את המזמורים הללו והביאם לדוד שקבע מזמור זה בספרו. וע"ש זה נקרא אסף, ע"ש יוסף שנאמר בו "אסף ה' את חרפתיו".

סעודה בבניסה לגלות...?

ובזה גלה יוסף את ר"ה לעולם, שבתורה לא מזכר שיום זה הוא יום הדין, רק במזמור זה של יוסף נאמר עליו "משפט לאלקני יעקב", וזאת מפני שהבינו דברי סופרים יותר מיינה של תורה - שלשת הרגלים שנאמרו בתורה נתקנו ע"י שלשת האבות: אברהם תקן פסח וספות, כמ"ש: "והוא עמד עליהם תחת העץ [ספה] ויאכלו... לוישי ועשי עוגות ומצות" - וספת הפעודה היתה כי בעת הוא נולד יצחק, שזה היה אתחלתא דגאולה, ובאותו הרגע התחיל גלות מצרים, וכבר בירידתם לגלות

עשה אברהם סעודה גדולה על שיוצרים למצרים, כי יודע היה שעתידים לחזור, והיה זה סעודה לבויה האמונה והמפחון בעין ברכה ראשונה על הגלות, וה' ברכה האחרונה' נעשתה במצרים ע"י שהיטת הספס בחפזו. ויצחק תמן 'הג הבפורים' (שבועות), פשיצא לשוה בשדה והביא מפורתיה בפורים לה'. כך יוסף גלה את היום טוב של ראש השנה. ולפי שהיה אז מוסף בפלא אף החג שתמן הוא "בפסה ליום חגנו".

ומפני מה תמן יוסף ר"ה? כי יוסף היה זקוק ל'הניחה' מיוחדת לצאת מהכלא, ובאותו ר"ה היה דין קשה האם יהיה רעב בעולם, לכן אז

הניחו לו מקום ליוסף לחדש 'ראש השנה' בעולם. ו'חביון דברי מופרים' - זה יוסף שנקרא 'סופר', ע"ש שמכע לדורות שהיום הזה הוא יום הדין ובו נכתבים פסקי הדין, ודבר זה נכתב ב'ספר התהלים' שלו שחבר בבית הפהר. וכן נקרא יוסף לשר המשקים ברה"ה: "כי אם זכרתני... והזכרתני" - נקרא ר"ה יום הזכרון - "זכרון תרועה..."

המועדים נקבעים ע"י מה שנקרא 'לאבות...' וזש"ב: "אלה מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש" - ולא נאמר כיצד ומה, אלא אתם תקראו, ומשמע שעל אבותינו הק' היה לקבע את צורת

החג, בכדי שאנחנו נראה את אהבתנו לה' ונחפש ונבקש מה רצון ה' שנעשה במועדות. ויוסף גלה מה לעשות ברה"ה, שבר"ה ראה יוסף שנופלת עליו עצבות גדולה, והוא לא התאושש למרות שעתה אינו רואה שום הצלחה, והחל לשיר ב'בגד נעים' - עם נבל, כי ברה"ה זה הזמן שנופל דורמיטא על הזעיר אנפין, ויוסף הוא הזעיר אנפין של האבא יעקב, והוא נכנס תחלה לבית גנני מרומים, כי 'מלך וצבור' - מי נכנס תחלה לדין? מלך נכנס תחלה! (רה"ה). לכן יוסף הוא המלך שזכרם תחלה לבדוק בפנקסו של אביו שפשימים - אלו ספרי חיים וספרי מיתים הפתוחים לפניו.

מתיקות שירת העגלות...

ממה ב"ב שמו יעקב?...

"וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם", מה ראה יעקב שמה שבה אליו רוח ה' א. ראה שהיו העגלות משוררות. ומה היו העגלות משוררות? את המזמור שיוסף שורר בפלא! ב. ראה את קרן השופר שבראש העגלות, והבין שתמן יוסף 'ראש השנה' ותקע בשופר. ומנין ידע שזה הרמז? לפי שנקרא 'וידברו אליו את כל דברי יוסף' - ספרו לו את חלומי של פרעה והפתרון שפתר יוסף ברה"ה, והקיש יעקב פרות של פרעה לעגלות של יוסף, והבין שזהו הפתרון האמיתי של החלום, שיוסף חדש את יום טוב של 'ראש השנה' שבו העולם נדון, ותקע בו בשופר בבית הכלא, וזה המתיק את גזרת הרעב. ג. ראה עגלות שמקריבים לקרבן ברה"ה, שלפני שהיה הבית קיים היו מקריבים בין זכרים בין נקבות (ירושלמי מגילה פ"א).

הוא שאמר חז"ל: אמרו לו השבטים ליעקב בשם יוסף: בשעה שפרשתי ממך, לא בפרשת עגלה ערופה הייתי עוסק? יוסף והשבטים למדו יחד אצל יעקב הלכות עגלה ערופה, הם קימו הלכה בפשוטה, שנאמר: "וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם", "וירא את העגלות" - שתי עגלות בני שנה שלח לו, אחד כנגד עגלה ערופה שעשו אחיו במכירתו, והשני כנגד פרים שמקריבים ברה"ה. ויוסף מרמז לאביו: הבט על הקרבת הקרבים בזה היום ע"ג המזבח, ועל העגלות המשוררות, ללמד שהתורה והשירה ברוכים זה בזה; ע"ז תבין ואל תמן לעגלה ערופה שהייתה במכירתו. ויוסף שולח עגלות לשאת את אביו, כאומר: זה התמקן לעגלה ערופה שעשו אחי, כי הארון בדורנו זה יעקב אבא, לפיכך ישאו אחי את יעקב בעגלות ויתפטר להם ע"ז חטא מכירת יוסף. כיון שראה יעקב שיוסף עומד בצדקו כל כך - "ותחי רוח יעקב אביהם".

השתתף שאינם רוצים לחלק - יוסף ודוד...

ד. עוד צפה יעקב בעגלות יוסף וראה יעקב את דוד שיצא מזעו, שעתיד להעלות את הארון והס"ת בעגלה חדשה והפרות משוררים לעמתו... וראה שסרח בת גנו נכנסת לארץ ורואה את דוד ושלמה במקלות, והיא תלמד את דוד את הסוד מדוע המשכן נשא בעגלות, וכל הלכות הוצאה מרשות לרשות בשבת - למדין מעגלות אלו, הזרק פטור והמושיט חייב שכן היו עושים

בקרשי המשכן, מושיטין אכל לא זורקים (שבת פ"א מ"ב). עוד צפה יעקב שסרח הצדקנית לא שומרת שום טינה ליהודה על שהשפיל את אשר אביה וקראוהו 'עבד', והיא עתידה להיות נאמנת למלכות נכדו דוד עד שתכרת את ראש שבע בן בכרי שהתנגד למלכות בית דוד, כמ"ש: "ותבוא האשה אל כל העם בהקמתה ויכרתו את ראש שבע בן בכרי" - זה סרח בת אשר... ולא זו בלבד אלא אף נתנה לדוד את כנורו של יוסף שהיה היחיד שעודד את אביה אשר, שימשיך את דרכו של יוסף לנגן על מיתרי את המזמורים שלמדו אסף ממגלות שמצא אביו קרח באוצרותיו של יוסף (שמשם הגיעו לדוד המזמורים של אברהם) - "משפיל לאיתן האזרחי" (פט) ויוסף (פט) וזהו כנורו של דוד הנדע שרוח צפונית נושבת בו בחצות הלילה ומיד היה קם ועוסק בתורה ובשירות ותשבחות כמ"ש "חצות לילה אקום להודות לך" (ברכות ג:). ואת שופרו של יוסף נתנה ליואב להקים בו לב אויביו.

מנין לה הרצון לפנות לה'...

ואף ארבעה אבות נזיקין' התבון יוסף להראות בעגלות ששלח, כי אף דינים אלו למד את בני השפחות בצאן, שלמד עמהם הלכות נזקי שור וצאן. לפיכך צוהה תורה להשים סנהדרין אצל המזבח (רש"י ריש משפטים) להקדים תרופה למכה, כי פשראים את עבודת הקרבנות לא זקוקים לסנהדרין, לפי שכבר לא מזיקים כלל. ולא רק בביהמ"ק, אלא אף "בכל המקום אשר אזכיר את שמי אבוא אליך וברכתך", לא נאמר "תזכיר את שמי" אלא "אזכיר את שמי", ללמד שהקב"ה הוא הנותן בלב של האדם את הרצון להזכיר שם שמים, וכל מקום שמזכירים בו שם שמים ותורתו הרי זה מתקדש בקדשת ביהמ"ק, והתורה מזהרת: "ואם מזבח אבנים תעשה לי לא תבנה אתהן גזית" שלא יראה סבין ורמח במקדש חלילה, שלא יהא אפילו זכר כל שהוא למיתה בביהמ"ק, ולא תעלה במעלה על מזבחי" שלא יהיה דבר המזכיר חסר צניעות בביהמ"ק, ואם כה תעשה, אז "ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם" - זה בעצמו למד את העם, שלא יצטרכו לבא למשפט אצל הסנהדרין, לפי שכשלא יגבנו - לא יזדקקו להלכות מכירת עבד עברי שגנב, וכשלא יריבו - לא יזיקו ולא יחפרו בור אחד לחברו. מיד "ויזבח זבחים לאלקי אביו יצחק" - מה זבח? עגלות הללו זבח!

מיהו ה'יוסף' שאותו לא הכיר פרעה?

הנותרות בזכות שנכנע פרעה ליעקב, כדמצינו אצל נבוכדנצר שפסע ג' פסיעות לבבדו ה' ובזכות זה זכה למלוכה של ג' דורות.

אבל פרעה שמלך אחריו "לא ידע את יוסף". ולכאורה, איך הוא אמר להכיר את יוסף, הלא הוא כבר נפטר? אלא אלו עמרים אחריו ומשה ממשיכי דרכו של יוסף! שהרי משה גדל בבית פרעה ואף הוריד מראשו את הכתר, והיה על פרעה להבין שעליו לעשותו למשנה למלך ביוסף, ואז משה היה מרומם הרבה את הכלכלה של מצרים, ופרעה שלא היה משעבד את ישראל היה זוכה שגזרת הרעב שהיתה תלויה ועומדת היתה הולכת על כל העולם, ומשה היה מכלכל את כל העולם ביוסף, וכל הכסף של כל העולם היה מגיע לפרעה - בבימי יוסף! ואז לא היתה מצרים חרבה לעולם. אבל הוא שלא עשה כך, נתקם בו גזרת הרעב לרעה, כך שלקה במכות ברד וצרבה שכלו את התבואה, ומכת דבר שכלתה את המקנה, ונתקם בו "וינצלו את מצרים".

לכן ה' מבקש: "דבר נא באזני העם וישאלו... כלי כסף וכלי זהב" - אנא! קחו מהם הכל, ותרששו את מצרים, שלא יאמרו המצרים: שרוח היה לנו מך ששעבדנו את ישראל! לפיכך קימו בהם "וינצלו את מצרים" כדי שיהא מהמצרים לעג וקלס; אתם שעבדתם מאתים ועשר שנה רבבות עבדים לשכלל ולפתח את מצרים, ו... לפתע פתאום העבדים משחררים וכל מצרים חרבה!... וכשיצאו ישראל ממצרים נשאו על כתפיהם את המצות, להכריז ולהודיע לכלם מה עשה ה' במצרים שכבר לא נותר שם שום פרות וירקות, ואף כל החטה היתה לקויה שא"ל להבין ממנה כי אם מצות, וזכר לזה אוכלים מצות בפסח.

"ויגש אליו יהודה ויאמר בי אדני... כי כמוך בפרעה" - שפרעה חלם על הפרות שנמשכו ליוסף כמ"ש "בבור שורו הדר לו". ושבע הפרות הרוות שראה פרעה - זה מנשה ואפרים כי הוכששו ע"י בני הגבירה, ובנימין דן ונפתלי גד ואשר שהם דומים לפרות הרזות, והם בלעו את ז' הפרות השמנות - אלו בני לאה שמכרו את יוסף (כולל דינה), וזהו שיהודה א"ל: "כי כמוך בפרעה" - חלומי וחלומיך דומים זה לזה. וקשה איך יהודה מדמה את יוסף לפרעה? אלא יהודה נבא ולא ידע מה נבא! וכן השבם יוסף: "וישימי לב לפרעה" - אני חלמתי חלומות ופתרתם אותם לרעה, ופרעה גם חלם חלומות ואני פתרתיו לו לטובה, אלמלא הייתם אתם פותרים לי את החלום לטובה הייתם אתם אבות לי כמו שאני אב לפרעה, והיה מתקנים "אתם שלחתם אתי הנח" לטובה, שאם הייתם מקבלים אותי למלך בארץ ישראל, היינו יורדים יחד למצרים בשמחה ובקבוד, ולא היה בזה לא למצרים ולא לשום אמה להשתעבד בישראל לעולם.

והרי רואים אתם שפרעה בשביל שקבל את דברי נהיה מלך על כל העולם, שהרי בשנים הללו היות ופרעה מסר את המלוכה ליוסף - נמתקה גזירת הרעב, כי יוסף אצר להם תבואה משנות השבע לרעב, וכן מצרים נהיתה בעלת הכלכלה החזקה שכלכלה את כל העולם, ולא זו בלבד אלא אף שממשלו בישראל לעבדים מאתים שנה.

וכאשר שלח יוסף את העגלות, הבין יעקב שיוסף חדש את היום של ראש השנה (כ"ב) ופעל בו להמתיק את הגזרה. מיד ירד אף יעקב למצרים ופרעה בכדו ונכנע אליו, עמד יעקב בתפלה ובטל לגמרי את חמשת שנות הרעב

שאלה: מובא בפאה: 'אלו דברים שאין להם שעור... הפאה והבכורים והראיון וגמ"ח ות"ת' - מה הבאור בכך?

תשובה: אין להם שעור, היינו שהמצות הללו יש בהם הרבה סוגים ואופנים איך לקיים: פאה - זה גם כל סוגי השאריות שיש לאדם כמו בגדים ומאכלים שאינו נצרך להם, שמצוה עליו לתתם לעניים, ובה מקנים מצות פאה; בכורים - הוא הנותן דורון לת"ח שהוא במקריב בכורים וכמנסה יין ע"ג המזבח, כי הת"ח מעוררו להפיר בחסד ה' שיש לו פרות ויין בביתו, כמו שהבחנו היו עושים בביהמ"ק, וזה מכפר, וגם אלו סלי מזון שמחלקים לעניים, כי נתנה לעני בהקדש לגבוה; והראיון - זה גם אכילת פשוט ביו"ט מתוך התבוננות והודאה לה', שהוא בהקרבת הקרבנות בביהמ"ק.

שאלה: אלו מחשבות צריך לחשב בעת האכילה?
תשובה: צריך להתבונן בגמרא בברכות (נה). שאומרת: 'במה טרחות טרח בעה"ב [הקב"ה, ושלוחו - האדם] בשבילי, שהרי אדה"ר במה טרחות טרח... ואני כל אמנים שבעולם מכינים לי את מאכלי. וכן זמא פשרא אוכלוסיא על גב מעלה בהר הבית, אמר: ברוך חכם הרזים - שכל אחד יש לו דעה מיוחדת, שפשוט שאין פרצופיהן דומים ק"א אין דעותיהן שוות. ואת זה מבינים בשעת האכילה, ששבביל להכין את האכל צריך כ"כ הרבה בני אדם להכין. וה' הכניס דעת כל אדם לעבד עבודות משנות שלבו הפץ בהם, האחד מגדל בקר והשני עוסק במלאכת השחיטה, והברו עוסק בזריעה והרישה, וכמו"כ יש אנשים שתפקידם לנתח בני אדם, והגויים נבראו כדי לבנות לנו בנינים ושוקים וגשרים, וכדומה. ואכילה בזאת קדשה גדולה פאכילת הכהנים בביהמ"ק, שהרי שם היו הכהנים אוכלים בשמחתם דבוקה בה', בהרנשה של הודאה אליו על כל זה, ועל שיצר את גופו בהכמה, שבעת האכילה נכנס המאכל לכל האיברים ומחדיר בהם ויטמינם.

שאלה: כיצד יתכן שיוסף תלה בטחוננו בשר המשקים שיצבירו לפרעה להצילנו מהבדור? וע"כ לכאורה יש סתירה במד"ר המובא ברש"י, שמתחילה משמע שיוסף בטח בשר המשקים ע"י שאמר לו "צרכני והצרכני", ובהמשך המדרש מובא "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו שלא פנה אל רבבים", ולא בטח על מצרים הקרובים לה, ומכאן משמע שבטח רק בה'?

תשובה: מצינו בשמשון הגבור שהתל בדלילה, ואמר לה ששפאסרוהו בעבתים חדשים ויכלו לנצחו, וכשעשתה כן ובאו הפלשתים, כתוב "וינתקם מעל זרעתי פחוט". וזה מה שהיה אצל יוסף שידע היטב את רשעותו של השר הקרוב ביותר לפרעה, ורצה לנצל הזדמנות זו לקדש ש"ש, ולכן התל בו יוסף באלו הוא נסמך עליו בלבד, ועל כן אמר לו "צרכני והצרכני אל פרעה". וזה התמיה מאד את שר המשקים, שהיהודי שלא פסק פומיה מגירסא, וחדר פסוקי תהלים, ושמע איך שמזמר ומחזק א"ע: "אשרי הגבר אשר שם ה' מבטחו" - יוסף! יוסף! בטח רק בה' ולא ב"רבים" שהם האנשים הגדולים והחשובים, ואף פעם לא תצפה טובה מאדם, וגם פעלה שאדם עושה, זה הכל מה' אפילו המחשבה, ומה שאדם זוכר או אינו זוכר - הכל מאתו ית', וכמ"ש "בכל המקום אשר אזכיר את שמי" - 'תזכיר' לא נאמר, כי ה' הוא המלמד לאדם דעת ונותן לו לזכור ולהזכיר ולעשות, ובעת גבר לשר שיוסף סומך עליו. וכאשר יצא השר, קים "וישכחהו" ושיכח את חסדי יוסף, ואף היה צוחק ומתפעל לפניו ושרי פרעה, על היהודי שהיה שר ורוקד ומאמין שיבוא יום ויצא, והתחנן לפניו ובקש שאצבירו לפרעה. ויעבר עלי מה ולא אצבירו לפני פרעה בשום אופן, ובעת הוא ממשיך לשבת בשנתים ימים, ואיך נושע יוסף? לכו חזו מפעלות ה' וגו' הקציה הקב"ה אדונים על עבדיהם לתן גדלה לצדיקים, פרעה קצף על עבדיו לתן גדלה ליוסף (ב"ר פ"ג א). שפרעה חלם ונבהל מחלומו וחרץ את גורל שריו, ופנה לשר המשקים בחשד ואמר לו: בודאי זה שהיה זבוב בכוס, וזה סימן שהנה הפץ למרוד בי, ואז התחלחל שר המשקים ופחד על חייו, ואמר לפרעה: "את חטאי" - כלומר את החטא שזלזלתי והכפשתי את יוסף המאמין, "אני מזכיר" - משמים מכריחים אותי להזכירו, ובעת אני מבין כמה התל בי יוסף, באשר בקשני שאצבירו לפניו.

מיני מתיקה לילדים

יואב שר הצבא מעניש קשות את שבע בן בכרי וסרח בת אשר נותנת את כנורו של יוסף לדוד...

יוסף מלמד את בני השפחות תורת קרבן ערכון - להעריה את עצמם, ומחבר נגונים כדי לרפא את לבם השבור...

כשראה יעקב אבינו את עגלות יוסף שמה, מפני שצפה שעתידי דוד לצאת מזרעו, וסרח בת אשר תלמדו את הסוד מדוע המשכן נשא ע"י העגלות, שלמדה זאת ממה שראתה עתה שיעקב החשוב כארון הברית עולה על עגלות יוסף.

יוסף שהיה היחיד שעודד את אביה אשר, שימשיך את דרכו של יוסף לנגן על מיתריו את המזמורים שלמדו אסף ממגלות שמצא אביו קרח באוצרותיו של יוסף. וזהו כנורו של דוד הידוע שרוח צפנית נושבת בו בחצות הלילה, שמיד היה קם ועוסק בתורה ובשירות ותשבחות. ואת שופרו של יוסף נתנה ליואב להקים בו לב אויביו.

עוד צפה יעקב שסרח הצדקנית לא שומרת שום טינה ליהודה על שהשפיל את אשר אביה וקראוהו 'עבד', והיא עתידה לדאג למלכות נכדו דוד עד שתקרת את ראש שבע בן בכרי שהתנגד למלכות בית דוד, כמ"ש: "ותבוא האשה אל כל העם בחקמתה ויכרתו את ראש שבע בן בכרי" - זה סרח בת אשר... ולא זו בלבד אלא אף נתנה לדוד את כנורו של

סרח בת אשר היתה עומדת ומאזינה לנגונו והיוזקיו של יוסף הצדיק, ולכן רק היא יכלה לבשר ליעקב כי "עוד יוסף חי", כי ידעה לנגן את נגונו הקדושים של יוסף עם כנורו, והראתה בזה שתורתו של יוסף שלמד 'ואהבת לרעה כמוך' ולא אהב אפילו את בני השפחות ונגונו וזמירותיו 'עדין' קנאים ולא אבדו ומנגוניה הבין יעקב שיוסף חי.

ובעגלות רמז יוסף ליעקב את עבודת ביהמ"ק וכליו כמנוחה, הרבנים, השלחן, המזבח, והקרבת שבהם עסקו יחדיו קדם המכירה. ועתה יעקב הבין שעליו להענות לבקשת יוסף ולעלות על העגלות, כי הוא בעצמו הארון הברית שצריך לשאת אותו על העגלות בבזמן דוד מלכנו.

© 0523176601